

RİTİM BOZUKLUĞU (KEKEMELİK) NEDİR ?

Kekemelik, konuşmanın akıcılığıyla ilgili bir iletişim bozukluğudur. Ses, hece ve sözcüklerde uzatmalar, tekrarlar veya duraklamalarla ortaya çıkan konuşmanın akıcılığının bozulduğu durum “kekemelik” olarak adlandırılır. Artık, kişinin ne konuştuğundan çok nasıl konuştuğu dikkat çekmeye başlar. Konuşan kişide dinleyenler gibi durumu fark ettiğinde, konuşma güçlüğüne korku ve endişe de eşlik eder. Bazı durumlarda yüz ve vücut hareketleri konuşma çabası ile birlikte görülebilir.

Kekemeliğin nedenleri konusunda ileri sürülen görüşler oldukça değişik ve çoktur. Ancak kekemeliğin tek bir nedene bağlı olmadığı görüşü hakimdir. Kimi uzmanlar kekemeliği yapısal bir bozukluk olarak ele alırken, kimi öğrenilmiş bir davranış, bir başkası da çevresel nedenlerin kekemelikte önemli bir rol oynadığı görüşünü savunmaktadır. Biz kekemeliğin nedenlerinden çok kekeme öğrencinize yönelik yapabilecekleriniz konusunda önerilerde bulunuyoruz.

Kekemelik genellikle dil gelişiminin erken dönemlerinde ortaya çıkar (2-6 yaş).

ÖZETLE

Çocuğun nasıl söylediğinden çok ne söylediğini dikkatle dinleyin, konuşmaya müdahale etmeden göz ilişkisini sürdürün.

Çocukla konuşurken kısa, kurallı ve basit cümleler kullanın, ifadeler açık ve kolay anlaşılır olsun.

Siz konuştuktan sonra, çocuğun size cevap verebileceği yeterli zaman tanıyın.

Çocuğunuzun hangi ortamlarda daha akıcı konuştuğunu gözlemleyerek belirleyin. Bu ortamlar onun kendini daha rahat ve güvenli hissettiği ortamlar olabilir, bu ortamları artırın.

Onun yaşantısı için süreklilik gösteren, sağlıklı bir program oluşturun, yeterince uyuması, dengeli beslenmesi gibi ihtiyaçlarını gündelik yaşamında dikkatle ele alın.

Çocukta duygusal çatışma ve gerilim yaratan durumları gözleyip belirleyin, mümkün olduğunca bunlardan sakının.

Çocuğunuz akıcı konuşmadığında da akıcı konuştuğundaki gibi davranın. Onu baskı altına almaksızın konuşması için cesaretlendirin. Sakin bir konuşma ve dinleme ortamını sağlamaya çalışın.

Çocuğun konuşmasının akıcılığında bir düzensizlik fark edilince kekemelik korkusuna kapılmamak, özellikle bunu çocuğa duyurmamak gerekir.

Aile içi ilişkilerin iyi kurulup sürdürülmesi önemlidir. Ufak tefek ilişki bozukluğu olduğunda bunun çocuğa duyurulmamasına özen gösterilmelidir.

Çocuğun beden ve ruh sağlığının düzgün olması, konuşması için önemlidir. Buna özen gösterilmelidir

Konuşma açısından çocuğun öğretmeni ve diğer uzmanlarla işbirliği yapılması ve bunun eşgüdüm içinde sürdürülmesi önemlidir.

Kekeme, kekemelik kekeleme gibi sözcükleri kullanmaktan sakının. Bunun yerine çocuk kekelerken ne yapıyorsa onu kullanınız. Tekrar, uzatma, tutulma, irkilme gibi.....

Çocuğun konuşmasını olduğu gibi kabul ediniz. Siz kabul ederse- niz çocuğun kendisi de kabul eder, konuşmak için sinirlenmez ve konuşma kaygısı geliştirmez.

Çocuğun evde en az kekelediği durum ve koşulları tespit ediniz ve o koşullarda çocuğu konuşturunuz.

Eğer çocuk kekemeliği için çok duyarlı davranmazsa, arkadaşlarının onunla daha az alay edeceklerini ya da etmeyeceklerini anlamalı. Bu yüzden çocuğa kendi problemini gülmece açısından görüp ele almasına yardımcı olunmalı.

MERAM
REHBERLİK ve
ARAŞTIRMA
MERKEZİ

DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI

AKICI KONUŞMAMA

Tel:0332 351 35 44

<http://meramram.meb.k12.tr/>

ÖĞRENCİME VEREBİLECEĞİM UYGUN TEPKİLER NELER OLABİLİR ?

Kekemelik erkek çocuklarda, kız çocuklarda görüldüğünden daha yaygın olarak görülür, şiddeti ve sürekliliği de kız çocuklara göre fazladır.

Pek çok çocuk dil ve konuşma gelişimi süresince “normal” olarak değerlendirilebilecek bir kekemelik yaşar. Okul öncesi pek çok çocuğun kekemeliğinin sınırlarından kekeme olmadan döndükleri görülmüştür. 2-6 yaş arasında çocuğun düşünme hızı sözcükleri çıkarabilme hızından fazladır. Bu nedenle çocukta geçici bir kekemelik görülebilir. Çocuk konuşurken duraklar, ses, hece ve kelime tekrarları yapar, fakat kendisi bunun farkında değildir. Küçük çocukların dili öğrenme süreçlerinde bu türden konuşma sorunları yaşamaları doğaldır. Bu durum hemen kekemelik olarak etiketlenmemelidir. Çocuğun çevresindekiler konuşmasını düzeltmesi için baskıda bulunmazsa, çocuğun dikkati konuşması üzerine çekilmezse bu durum kendiliğinden düzelir.

ÖĞRENCİMLE ALAY EDİLİYORSA NE YAPMALIYIM ?

Kardeşleri ve arkadaşları onu ayıplıyor, ondan utanıyor ya da onunla alay ediyor olabilirler. Bu durumda onlarla “ayıplama, utanma, alay etme” konusunda sabırla konuşun. Tüm insanları zayıf ve güçlü yanları olabileceğini açıklayın. Bu konudaki açıklamalarınızı, konuşmalarınızı defalarca tekrar etmeniz gerekebilir; çünkü bundan vazgeçmeleri zaman alacaktır.

Ancak tüm çabanıza rağmen olumsuz tutum ve davranışlar sürüyorsa uzman yardımını almanızın tam zamanıdır.

HANGİ DAVRANIŞ VE TUTUMLAR ÖĞRENCİME ZARAR VERİR ?

- *Acımak, merhamet göstermek
- *Endişeli, kaygılı bakmak
- *Sabırsız ve öfkeli görünmek
- *Akıcı olmayan konuşmadan ötürü cezalandırma tehdidinde bulunmak, suçlamak.
- *Hırpalamak, hor görmek
- *Akıcı konuşmadan çok akıcı olmayan konuşma üzerinde odaklanmak
- *Akıcı olmayan konuşmayı kesmesini söylemek
- *Durup tekrar başlamasını söylemek
- *Konuşmaya başlamadan önce düşünmesini önermek
- *Onun yerine cevap vermek veya takıldığı yerleri tamamlamak
- *Konuşmadan önce derin bir nefes almasını söylemek,
- *Zorlandığı sözcükleri kullanmaktan kaçınmasını önermek
- *Çocuğun yaşına ve olgunluk düzeyine uygun olmayan beklentiler belirlemek
- *”hayır, yapma, dur, yapamazsın...” gibi ifadeleri sıkça kullanmak çocuğa zarar veren davranış ve tutumlardır.

*Sabırla onu dinleyin konuşmasını “olay” yapmayın.

*Bazı kelimeleri söyleyememek takılmak ona çok sıkıntı verebilir. Bu durumda hafifçe gülümseyerek “bu kelime uğraştırdı seni” bazen zor oluyor değil mi?” gibi sözler söyleyin. Bu gibi sözlerle onun çabasını fark ettiğinizi ve kekeleyiği için onu suçlamadığınızı ifade edin.

*”Daha yavaş konuşursan kekeleyemezsin”, “yüzünü öyle yapma” gibi suçlayıcı etkileri olabilecek olumsuz ifadelerden kaçınin.

*Yaşadığı konuşma güçlüğü hakkında duygularını onunla konuşmaktan çekinmeyin. Herkesi bazı güçlükleri olabileceğini ifade edin.

ÖĞRENCİNİN ÜZERİNDEKİ BASKIYI AZALTABİLİR MİYİM ?

*Çocuğunuz konuşurken dikkatle dinleyin gözleriniz onda olsun, bakışlarınıza endişeli ve gerilimli bir ifade yüklemeye özen gösterin

*Çocuğunuz konuşurken bitirinceye kadar dinleyin, sözünü kesmeyin, bitirdikten sonra acele ile cevap vermeyin. İletişiminiz telaşlı bir hava içinde geçmesin.

*Süreklili soru sormaktan vazgeçin. Sorularınızı evet ya da hayırla veya kısa ifadelerle yanıtlanabilir olmasına özen gösterin. kendi arzusuyla konuşmaya başlarsa, ona gerektiği kadar zaman tanıyın.

*Onunla konuşurken kullandığınız ses tonunuza da dikkat edin, bazen kelimelerle ifade etmediğiniz duyguları ses tonumuz ele verir.

*Doğum günü partileri tatiller, bayramlar gibi özel günler için çocuğunuzu önceden hazırlayın örneğin; nereye gidiyoruz, kime gidiyoruz, orada ne kadar kalacağız? Gibi açıklamalarda bulunun bu yaklaşım çocuğun hissedebileceği endişeyi azaltacaktır.

*Gündelik hayatınız çok koşuşmalımı geçiyor? Dinlenmeye yeterli zaman kalmıyor mu? O halde kendinize de zaman ayırın bu durum sizin rahatlamaya ve kendinizi geliştirmenize fırsat sağlayacaktır.